

ECHA-17-B-05-LV

Raksturīgie izmaksu elementi datu kopīgā lietošanā

Datu kopīgā lietošanā galvenais princips ir darīt visu iespējamo, lai vienotos par to, kā kopīgi lietot datus un kopīgi segt izmaksas. Tas jādara taisnīgi, pārredzami un nediskriminējoši.

PAMATINFORMĀCIJA

REACH paredz, ka uzņēmumiem, kas reģistrē vienu un to pašu vielu, dati ir jālieto kopīgi, lai varētu novērst nevajadzīgus testus ar dzīvniekiem un samazināt izmaksas. Tāpēc reģistrētājiem ir jāsadarbojas, lai vienotos par to, kā kopīgi lietot informāciju un segt izmaksas, kā arī izveidot kopīgu iesniegšanu.

Datu kopīga lietošana nav paredzēta datu īpašnieka peļņas nodrošināšanai, bet gan tikai faktisko

izmaksu sadalīšanai starp visiem līdzreģistrētājiem (jums, citiem potenciālajiem reģistrētājiem un esošajiem reģistrētājiem), kuriem nepieciešams reģistrēt vielu.

Tāpat arī kopīgas iesniegšanas pienākums nav paredzēts galvenā reģistrētāja peļņas nodrošināšanai, bet gan ar kopīgas iesniegšanas sagatavošanu un pārvaldīšanu saistīto izmaksu kopīgai segšanai. Tomēr ir saprātīgi sagaidāms, ka šīs izmaksas būs samērā mazas.

Šajā dokumentā sniegts pārskats par iespējamajiem izmaksu elementiem datu kopīgā lietošanā.

VISPĀRĒJIE PRINCIPI

Jums un jūsu (potenciālajiem) līdzreģistrētājiem ir jādara viss iespējamais, lai panāktu taisnīgu, pārskatāmu un nediskriminējošu vienošanos. Tas ir jādara, neraugoties uz to, vai jūs kopīgi lietojat datus vai vēlaties gūt piekļuvi kopīgai iesniegšanai.

Izmaksu sadalījums

Jums ir tiesības saņemt izmaksu sadalījumu ("atšifrējumu"), kurā uzskaitītas un pamatotas visas izmaksas, lai jūs varētu noteikt, cik daudz tās ir saistītas ar jūsu informācijas prasībām.

Izmaksu sadalījuma piemērs				
Izmaksu postenis	Attiecīgais tonnāžas diapazons	Izpētes izmaksas, ja tādas ir	Admin. izmaksas	Pamatojums
1. izpēte	1-10 t/g.	€ 1 000	€ 70	1. pamatojums
2. izpēte	1-10 t/g.	€ 2 000	€ 60	2. pamatojums
3. izpēte	1-100 t/g.	€ 3 000	€ 130	3. pamatojums
Piekļuves pilnvara	nav attiecināms	nav attiecināms	€ 150	4. pamatojums
SIEF saziņa	1-10 t/g.	nav attiecināms	€ 1 000	5. pamatojums
utt.

Nākotnes izmaksas

Izmaksas var rasties arī nākotnē. Varētu būt pieejami jauni dati, kurus vēlaties iekļaut savos dokumentos, kā arī jums var lūgt datus pēc vielas izvērtējuma. Lai gan jūs, iespējams, nezināt faktiskās summas, jums tik un tā ir jāvienojas par mehānismu, ar kura palīdzību varat taisnīgi, pārredzami un nediskriminējoši kopīgi segt izmaksas.

DATU UN ADMINISTRATĪVĀS IZMAKSAS

Reģistrācijas izmaksas parasti veido datu un administratīvās izmaksas. Lai gan ne vienmēr ir iespējams precīzi izšķirt starp datu un administratīvajām izmaksām, šajā dokumentā sniegta informācija par to izšķiršanu. *Vadliniju par datu kopīgu lietošanu* III pielikumā arī sniegti datu un administratīvo izmaksu piemēri.

Datu izmaksas

Katram atsevišķajam datu vienumam ir sava cena (pēc parametriem). Šī cena var iekļaut testa

veikšanas izmaksas, piekļuves nepieciešamajiem datiem iegādes izmaksas vai informācijas prasības izpildes izmaksas, izmantojot metodi, kas nav saistīta ar testēšanu. Datu kopīgas lietošanas aprēķina pamatā ir testa vai zinātniskā darba veikšanas faktiskās izmaksas, lai varētu izpildīt informācijas prasību attiecībā uz REACH reģistrāciju.

Izpētes izmaksas var noteikt, izmantojot jebkuru no turpmāk norādītajām metodēm.

» **Vēsturiskās izmaksas:** faktiskās testa veikšanas izmaksas, par kurām laboratorija parasti iesniedz rēķinu. Par eksperta darba veikšanu informācijas prasības ievērošanas nolūkā parasti arī iesniedz rēķinu.

» **Aizstāšanas izmaksas:** aplēstās pētījuma veikšanas izmaksas, kas izmantojamas, piemēram, ja nav rēķina par pētījuma veikšanu, ja pētījums ir veikts pašu uzņēmumā vai ja esošā pētījuma joma pārsniedz tiesību aktu prasības.

Abas pieejas ir vienlīdz derīgas, jūs varat vienoties par izmaksu aprēķinam piemēroto pamatu.

Administratīvie izdevumi

Pastāv divu veidu administratīvie izdevumi.

1. Ar datiem saistītās izmaksas

Daļa administratīvo izmaksu attiecas uz konkrētiem datiem. Piemēram, izmaksas, kas rodas, veicot meklēšanu literatūrā vai izstrādājot pamatojumu datu atteikumam, attiecas uz parametru, nevis uz visu dokumentāciju. Cits piemērs ir administratīvie izdevumi, slēdzot līgumu ar laboratoriju par testa veikšanu.

2. Vispārīgās administratīvās izmaksas

Daļa administratīvo izmaksu neattiecas uz konkrētām informācijas prasībām. Piemēram, izmaksas, kuras ir saistītas ar Foruma informācijas apmaiņai par vielām (SIEF) pārvaldīšanu, kopīgo iesniegšanu vai saziņu SIEF ietvaros, vienādi attiecas uz visiem dalībniekiem.

REACH pieļauj kopīgu datu lietošanu atsevišķiem pētījumiem — jums ir jāsedz tikai tās izmaksas,

kuras ir saistītas ar jums vajadzīgajiem datiem. Tas arī nozīmē, ka, vienojoties par piekļuvi atsevišķiem pētījumiem, jums jāsamaksā tikai daļa no vispārīgajiem administratīvajiem izdevumiem.

APRĒĶINU METODES UN IZMAKSU KOEFICIENTI

Atlīdzināšanas shēma

Jūsu individuālā izdevumu daļa ir atkarīga no tā, cik daudzi reģistrācijas dalībnieki kopīgi izmanto datus. Situācija atšķiras būtiski, kad izmaksas kopīgi sedz 2 vai 200 reģistrētāji.

Atlīdzināšanas shēma ir obligāta, un tā nodrošinās izmaksu vienlīdzīgu sadalījumu. Katreiz, kad jauns potenciālais reģistrētājs iegādājas piekļuvi datiem, katra līdzreģistrētāja vispārējās izmaksas samazinās. Jāvienojas ir par to, kad un cik bieži jāpārreķina cena. Pašreizējo līdzreģistrētāju skaitu varat pārbaudīt ECHA tīmekļa vietnē (kad esat reģistrējies, jūs to varat redzēt REACH-IT).

Tā kā dažādi datu kopīgas lietošanas lūgumi attieksies uz dažādiem parametriem, tad objektīvā atlīdzināšanas shēmā būs jāņem vērā daudzas un dažādas situācijas.

Jūs varat arī vienbalsīgi vienoties par to, ka jums nebūs atlīdzināšanas shēmas, un tā vietā nolemt samazināt iepriekšējo atlīdzību datu īpašniekam, rēķinoties ar to, ka šīs izmaksas kopīgi segs lielāks skaits reģistrētāju. Tomēr neaizmirstiet, ka ikvienam jaunpienācējam ir tiesības pieprasīt atlīdzināšanas shēmu. Ja nolemjat atteikties no atlīdzināšanas shēmas, tad pārliecinieties, ka jums ir pietiekami argumenti, lai pārliecinātu arī potenciālos jaunpienācējus.

Piekļuve datiem jeb datu lietošanas tiesības

Reģistrētāji var vienoties par dažādām datu lietošanas tiesībām. Tostarp, piemēram, par:

- » tiesībām atsaukties uz datiem reģistrācijas nolūkā, piemēram, iesniedzot piekļuves pilnvaru (LoA);
- » tiesībām lietot informāciju citiem nolūkiem, kas nav saistīti ar REACH, un arī ārpus ES;
- » kopīgas īpašumtiesības uz datiem.

Procentu maksājumi un riska prēmija

Datu īpašnieks var jums lūgt samaksāt procentus vai

riska prēmiju.

Riska prēmija sedz datu īpašnieka riskus un veiktos ieguldījumus, piemēram, veicot testu ar neskaidru rezultātu.

Datu īpašniekiem ir jāpamato, kāpēc viņu prasības būtu uzskatāmas par taisnīgām, pārredzamām un nediskriminējošām. Nav situācijas, kas nepārprotami paredz procentu maksājumu vai riska prēmijas piemērošanu.

Jūs varat apstrīdēt procentu iekasēšanu vai riska prēmiju kā tādu, kā arī datu īpašnieka piemēroto likmi.

REACH neprasa, lai jūs segtu finansiālās sekas, kas izriet no prasībām saistībā ar iepriekšējiem reģistrācijas termiņiem, kuri uz jums neattiecas. Jums ir tiesības pieprasīt objektīvus kritērijus, kas pamatotu procentu likmi vai riska prēmiju.

Ilgadējā cenas palielināšana

Pārliecinieties, ka jums neprasa maksāt par cenas palielināšanos tikai tāpēc, ka jūs reģistrējaties vēlāk nekā jūsu līdzreģistrētāji. Tāda palielināšana, ko dažkārt sauc par "jaunpienācēja sodu" vai "pirmo dalībnieku prēmija", nav atļauta.

Inflācija

Datu īpašnieks var jums lūgt segt inflācijas izmaksas atsevišķās pozīcijās vai vidējo inflācijas koeficientu, ko piemēro vispārējām izmaksām, jo īpaši gadījumos, kad ir pagājis ilgs laiks no izmaksu rašanās brīža.

Tomēr nav tādu situāciju, kas nepārprotami prasītu piemērot inflācijas koeficientu. Datu īpašniekiem ir jāpamato, kāpēc viņu prasības būtu uzskatāmas par taisnīgām, pārredzamām un nediskriminējošām.

Jūs varat apstrīdēt gan šīs maksas iekasēšanu, gan datu īpašnieka piemēroto inflācijas likmi.

Piemērs. Jūs vēlaties lietot vecākus datus (no divdesmitā gadsimta astoņdesmitajiem vai deviņdesmitajiem gadiem), par kuriem jau agrāk ir atbildzināts saskaņā ar citiem reglamentējošiem režīmiem. Ja jums lūdz segt inflāciju, tad jūs varat to apstrīdēt, sakot, ka visas izmaksas jau ir segtas.

Papildu izmaksas

Varat iesaistīties sarunās arī par jebkuru no turpmāk minētajiem jautājumiem, paturot prātā apstākli, ka ne jums, ne citiem jūsu līdzreģistrētājiem nav pienākuma pirkt vai pārdot kaut ko no minētā.

» **Ķīmiskās drošības ziņojums (CSR):** reģistrācijas pieteikumos, kad vielas apjoms pārsniedz desmit tonnas gadā, jums ir jāiesniedz CSR. To varat nopirkt no cita līdzreģistrētāja vai arī sagatavot pats. Ja nolēmsiet pats sagatavot CSR, jums nebūs jāsedz nekādas izmaksas saistībā ar sava līdzreģistrētāja CSR sagatavošanu. Ja vielas apjoms gadā ir 1–10 tonnu robežās, reģistrācijas pieteikumos CSR nav nepieciešams.

» **Norādījumi par vielas drošu lietošanu:** Tā kā ķīmiskās drošības ziņojums reģistrācijas pieteikumos nav nepieciešams, ja vielas apjoms gadā ir 1–10 tonnu robežās, jums būs jāsniedz plašāka informācija reģistrācijas dokumentācijas sadaļā "*Norādījumi par drošu lietošanu*". "*Norādījumiem par drošu lietošanu*" ir jābūt saderīgiem ar drošības datu lapām, kuras piegādājat saviem klientiem. Varat apsvērt iespēju izmaksas, kas rodas, sagatavojot norādījumus par drošu lietošanu, segt kopīgi ar citiem līdzreģistrētājiem.

PAPILDINFORMĀCIJA

Praktiski ieteikumi par datu kopīgu lietošanu
<http://echa.europa.eu/regulations/reach/substance-registration/data-sharing/practical-advice-for-data-sharing-negotiations>

Kopīga iesniegšana
<https://echa.europa.eu/regulations/reach/registration/data-sharing/joint-submission-of-data>

Kopīga datu lietošana
<http://echa.europa.eu/regulations/reach/substance-registration/data-sharing>

Vadlīnijas par datu kopīgu lietošanu
<http://echa.europa.eu/guidance-documents/guidance-on-reach?panel=datasharing#datasharing>

Lēmumi, izšķirot strīdus par datu kopīgu lietošanu
<https://echa.europa.eu/regulations/reach/registration/data-sharing/data-sharing-disputes/echa-decisions-on-data-sharing-disputes-under-reach>

Praktiskas vadlīnijas par Biocīdo produktu regulu. Īpaša sērija par datu kopīgu lietošanu. Datu kopīga lietošana
<http://echa.europa.eu/practical-guides/bpr-practical-guides>

ECHA Apelācijas padomes lēmumi
<http://echa.europa.eu/about-us/who-we-are/board-of-appeal/decisions>